RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich
Janusz KOCHANOWSKI

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa 1 grudnia 2009 r.

Oświadczenie Rzecznika Praw Obywatelskich
z dn. 1 grudnia 2009 r.

W kwietniu Światowa Organizacja Zdrowia ogłosiła piąty stopień zagrożenia epidemią grypy A/H1N1. Zwróciłem się wtedy do Pani Minister Zdrowia o informacje, jak zamierza ona przeciwdziałać zagrożeniu. W odpowiedzi zostałem zapewniony, że realizowane są wszystkie rekomendacje WHO i Unii Europejskiej w tej mierze.

W czerwcu, WHO ogłosiła najwyższy, szósty stopień zagrożenia pandemią. Przypomnę, że jak dotychczas objawy pandemii stwierdzono w 207 krajach, w tym w całej UE. Liczba zgonów spowodowanych wirusem przekroczyła już 8, 5 tysiąca

W tym samym czasie odpowiedzi na moje listy do Pani Minister Ewy Kopacz były jednak coraz bardziej ogólnikowe. Od września także w Polsce odnotowano znacznie wyższy niż w latach poprzednich jesienny wzrost liczby zachorowań. W połowie listopada było to już około stu tysięcy przypadków tygodniowo. Ministerstwo nadal odmawiało informacji, czy ma plan walki z grypą, a jeśli tak - to jaki, nie reagowało też na moje prośby o rozmowę.

Gdy zapowiedziałem doniesienie do prokuratury, doszło do spotkania. Poprosiłem o dane uzasadniające twierdzenia, że producenci specjalnych szczepionek stawiają trudne do przyjęcia warunki, a szczepionka przeciwko „zwykłej" grypie jest skuteczna także przeciwko A/HlNlv. Pani Minister zażądała wniosku na piśmie. Otrzymała g o dwie godziny później, ale reakcji się nie doczekałem.

Nie mamy skutecznego systemu rejestracji zachorowań. Nie mamy planu walki z pandemią. Rząd odmawia nam prawa do informacji oraz dostępu do szczepionki. Naruszone jest więc prawo obywateli do wyboru, by ci, którzy chcą, mogli się szczepić chociażby za własne pieniądze.

Powstaje obawa o rosnące zagrożenie epidemiologiczne. Jak Państwo wiedzą w ostatnich tygodniach zarejestrowano już 22 przypadki zgonów i to nie tylko z grupy wysokiego ryzyka.

Wczoraj zmarł 6-letni chłopiec; przed dwoma dniami młoda kobieta osierociła trojkę dzieci. Oczywiście nie wiemy, czy szczepionka mogła uratować im życie. Wiemy jednak na pewno, że zostali tej szansy pozbawieni i ktoś ponosi za to odpowiedzialność – odpowiedzialność moralna, polityczna i prawną.

Zachowanie Ministerstwa Zdrowia uważam za niezrozumiałe i niedopuszczalne. Pozostaje mi już tylko jeden środek: szalenie rzadko stosowane przez RPO, ustawowe prawo żądania wszczęcia postępowania prokuratorskiego na podstawie art. 14 pkt. 5 Ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich. Mam nadzieję, że właściwy Prokurator, przy pomocy dostępnych mu środków prawnych, wyjaśni, kto lub co sprawia, że Polska nie jest gotowa do walki z grypą - i co trzeba zrobić, by nie powtórzyło się to w przyszłości.

Wszystkie działania podejmowane przez mój urząd w tej sprawie – na podstawie ostatniego półrocza i wcześniej – dostępne są na stronach internetowych.